

Abuzywność klauzuli umowy kredytowej dotyczącej przeliczenia walutowego

Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2016 r.
(I CSK 1049/14)

Postanowienia bankowego wzorca umownego, zawierającego uprawnienie banku do przeliczania sumy wykorzystanego przez kredytobiorcę kredytu do waluty obcej (klauzula tzw. spreadu walutowego), nie dotyczą głównych świadczeń stron w rozumieniu art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c.

TOMASZ CZECH

I. Kredyty hipoteczne udzielane konsumentom w walucie obcej i indeksowane do waluty obcej (zwłaszcza do franka szwajcarskiego) w ostatnich latach stały się poważnym problemem społecznym w Polsce. Wywołały żywą, publiczną debatę na temat odpowiedzialnego kredytowania banków¹, angażując instytucje państwowe (Komisję Nadzoru Finansowego, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Rzecznika Finansowego) oraz motywując ustawodawcę do interwencji normatywnych², które jednak nie rozstrzygnęły definitywnie ani kompleksowo powstałego problemu.

W debacie tej niebagatelną rolę odgrywa orzecznictwo polskich i europejskich sądów w sprawach dotyczących indywidualnych oraz zbiorowych sporów konsumentów z bankami. Na obecnym etapie nie sposób jeszcze mówić o ustabilizowanej linii orzeczniczej w takich sprawach. Głosowany wyrok Sądu Najwyższego stanowi ważny głos w trwającej debacie i może istotnie przyczynić się do ujednolicenia orzecznictwa w naszym kraju, zasługuje zatem na kilka słów komentarza prawniczego.

¹ Z piśmiennictwa prawniczego por. np. A. Jurkowska-Zeidler, *Asymetria ryzyka a zasada sprawiedliwości społecznej na tle problemu kredytów we frankach szwajcarskich*, Gdańskie Studia Prawnicze 2016, t. XXXV, s. 131 i n.

² Zob. ustawa z 9.10.2015 r. o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy (Dz.U. poz. 1925); ustawa z 29.07.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 165, poz. 984), dalej: „nowelizacja z 29.07.2011 r.”, nazywana także potocznie: „ustawą antyspreadową”. Szerzej por. T. Czech, *Splata kredytu udzielonego w walucie obcej lub indeksowanego do waluty obcej*, Monitor Prawa Bankowego 2011, nr 11, s. 63 i n.; *Rekomendacja Rady Prawa Bankowego przy Związku Banków Polskich w sprawie prawnych aspektów zmiany ustawy – Prawo bankowe oraz ustawy o kredycie konsumenckim w zakresie spreadów walutowych*, 6.09.2011 r., Monitor Prawa Bankowego 2011, nr 11; E. Rutkowska-Tomaszewska, *Ochrona prawna klienta na rynku usług bankowych*, Warszawa 2013, s. 687-689; K. Zagrobelny, *Kilka uwag na temat tzw. ustawy antyspreadowej* [w:] *Aktualne zagadnienia prawa prywatnego* (red. E. Marszałkowska-Krzes), Wrocław 2012, s. 215 i n.